Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KPED/pbcdInSpPeER-U/26
Názov predmetu	inkluzívna a špeciálna pedagogika v edukačnej realite
Rozsah	1P + 1S
Počet kreditov	4
Vyučujúci	Mgr. Veronika Michvocíková, PhD., univ. doc. (garant predmetu), doc. Mgr. Mariana Sirotová, PhD. (garant predmetu), doc. Mgr. Mariana Sirotová, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Hodnotenie je diferencované na priebežné a záverečné. Priebežné hodnotenie monitoruje a hodnotí aktívnu účasť a prácu na prednáškach, z ktorých môže študent získať max. 40 %. Záverečné hodnotenie pozostáva z percent priebežného hodnotenia aktívnej účasti a práce študenta a úspešného absolvovania vedomostného testu, v ktorom môže študent získať max. 60 %. Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %): A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Priebežné hodnotenie

Priebežné hodnotenie monitoruje a hodnotí aktívnu účasť a prácu na prednáškach.

Záverečné hodnotenie

Záverečné hodnotenie pozostáva z percent priebežného hodnotenia aktívnej účasti a práce študenta a úspešného absolvovania vedomostného testu.

Výsledky vzdelávania

1. Vedomosti - Absolvent predmetu disponuje systematickými teoretickými poznatkami z oblasti špeciálnej a inkluzívnej pedagogiky, ktoré diferencovane chápe v kontexte jednotlivých špeciálnopedagogických disciplín (pédií). Rozumie základným pojmom, princípom a legislatívnym východiskám inkluzívneho vzdelávania a dokáže vysvetliť jeho podstatu, ciele a zásady realizácie v podmienkach školy. Orientuje sa v problematike špecifických vzdelávacích potrieb žiakov a pozná možnosti ich podpory v edukačnom procese.
2. Zručnosti - Študent dokáže aplikovať nadobudnuté teoretické poznatky do pedagogickej praxe. Vie identifikovať žiakov so špecifickými vzdelávacími potrebami v rámci edukačného procesu a analyzovať ich individuálne potreby v kontexte triedneho kolektívu. Je schopný navrhovať primerané pedagogické postupy a didaktické stratégie podporujúce inkluzívne vzdelávacie prostredie. Získané poznatky využíva pri plánovaní, realizácii a reflexii vyučovacieho procesu.
3. Profesijné kompetencie - Na základe identifikácie žiakov so špecifickými vzdelávacími potrebami dokáže absolvent predmetu prispôsobiť metódy, formy a prostriedky výučby individuálnym potrebám žiaka v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania. Je schopný spolupracovať s ďalšími odbornými zamestnancami (školský špeciálny pedagóg, psychológ, asistent učiteľa) a podieľať sa na tvorbe a

realizácii podporných opatrení. Orientuje sa v pedagogickej dokumentácii žiaka so špecifickými vzdelávacími potrebami, rozumie jej významu a dokáže zaujať odborné a eticky zodpovedné stanovisko pri jej tvorbe a využívaní v praxi.
4. Prenositeľné (kľúčové) kompetencie - V priebehu absolvovania predmetu si študent rozvíja metakognitívne schopnosti, najmä schopnosť reflexie vlastnej pedagogickej činnosti a hodnotenia efektívnosti zvolených postupov. Posilňuje svoje organizačné a plánovacie zručnosti, schopnosť tímovej spolupráce a komunikácie v multidisciplinárnom prostredí. Zároveň si rozvíja citlivosť voči diverzite a rešpekt k individualite každého žiaka, čo predstavuje základ profesijnej etiky učiteľa v inkluzívnom vzdelávacom prostredí.

Stručná osnova predmetu

1. Koncept inkluzívnej edukácie. Inklúzia ako rovnoprávny prístup, zákaz diskriminácie a segregácie; zohľadnenie ŠVVP a spoluzodpovednosti žiaka za učenie.
2. Inkluzívna a špeciálna pedagogika - postavenie v systéme pedagogických vied, historický vývoj starostlivosti o ľudí so znevýhodnením.
3. Špeciálno-pedagogická diagnostika a jej význam
4. Psychopédia – pedagogika ľudí so zníženými rozumovými schopnosťami
5. Logopédie - pedagogika ľudí s narušenou komunikačnou schopnosťou
6. Surdopédia - pedagogika sluchovo postihnutých ľudí.
7. Oftalmopédia - pedagogika zrakovo postihnutých ľudí.
8. Somatopédia - pedagogika telesne postihnutých a zdravotne oslabených ľudí.
9. Etopédia - pedagogika emocionálne a sociálne narušených detí, mládeže a dospelých.
10. Špeciálne poruchy učenia.
11. Prípravná trieda pre deti zo sociálno-kultúrne znevýhodneného prostredia.
12. Podporné opatrenia a školský podporný systém.
13. Univerzálny dizajn učenia (UDL) a diferenciácia výučby. Inklúzia ako odstraňovanie bariér v kurikule, metódach a hodnotení; plánovanie hodiny pre heterogénnu triedu.

Sylabus predmetu

1. Koncept inkluzívnej edukácie. Inklúzia ako rovnoprávny prístup, zákaz diskriminácie a segregácie; zohľadnenie ŠVVP a spoluzodpovednosti žiaka za učenie.
2. Inkluzívna a špeciálna pedagogika - postavenie v systéme pedagogických vied, historický vývoj starostlivosti o ľudí so znevýhodnením.
3. Špeciálno-pedagogická diagnostika a jej význam
4. Psychopédia – pedagogika ľudí so zníženými rozumovými schopnosťami
5. Logopédie - pedagogika ľudí s narušenou komunikačnou schopnosťou
6. Surdopédia - pedagogika sluchovo postihnutých ľudí.
7. Oftalmopédia - pedagogika zrakovo postihnutých ľudí.
8. Somatopédia - pedagogika telesne postihnutých a zdravotne oslabených ľudí.
9. Etopédia - pedagogika emocionálne a sociálne narušených detí, mládeže a dospelých.
10. Špeciálne poruchy učenia.
11. Prípravná trieda pre deti zo sociálno-kultúrne znevýhodneného prostredia.
12. Podporné opatrenia a školský podporný systém.
13. Univerzálny dizajn učenia (UDL) a diferenciácia výučby. Inklúzia ako odstraňovanie bariér v kurikule, metódach a hodnotení; plánovanie hodiny pre heterogénnu triedu.

Odporúčaná literatúra

https://www.minedu.sk/inkluzia-a-podporne-opatrenia/
https://iuventa.sk/produkt/zapoj-sa-do-inkluzie/

https://www.minedu.sk/30864-sk/strategia-inkluzivneho-pristupu-vo-vychove-a-vzdelavani/
ČAPEK, R. 2020. Uč jako umelec. Brno: Jan Melvil Publishing, 240 s. ISBN 978-0- 7555-105-4.
HORŇÁKOVÁ, M. 2014. Kroky k inkluzívnej škole. Ružomberok: VERBUM – vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 160 s. ISBN 978-80-561-0187-2.
KRIŽO, V. – ĎURČOVÁ, V. 2021. Individuálny vzdelávací program ...na ceste k inkluzívnemu vzdelávaniu. [online]. Bratislava: INKLUCENTRUM – Centrum inkluzívneho vzdelávania, 11 s. ISBN 978-80-974157-3-0. [cit. 2025-03-08]. Dostupné z: https://inklucentrum.sk/wp-content/uploads/2021/08 /Buletin_Individualny-vzdelavaci- program_web.pdf
LECHTA, V. 2012. Inkluzívna edukácia ako multidimenzionálny výchovný problém. Bratislava : Iris, ISBN 978-808- 9256-82-2.
LECHTA, V. 2016. Inkluzívní pedagogika. Praha: Portál, ISBN 978-80-262-1123-5.
POKORNÁ, V. 2010. Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování. Praha: Portál. S. 333. ISBN 978-80-7367-817-3.
ŠAUEROVÁ,M. – ŠPAČKOVÁ, K. – NECHLEBOVÁ, E. 2013. Speciální pedagogika v praxi -- Komplexní péče o děti se SPUCH. Praha: Grada. S. 248, ISBN 978-80-247-4369-1.
TÓTHOVÁ, R. – KOSTRUB, D. – FERKOVÁ, Š. 2017. Žiak, učiteľ a výučba. Prešov: Rokus, s.r.o., 370 s. ISBN 978-80-89510-61-0.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, anglický

Poznámky

časová záťaž študenta: 120 hodín, z toho:
Prezenčné / Kombinované štúdium (P, S, C): 26 hodín
samoštúdium: 94 hodín